

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Циклова комісія образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

“ 10 ” вересня 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОМПОЗИЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ ФОРМИ

галузь знань 0202 «Мистецтво»
для спеціальності 5.02020701 *Дизайн*
(освітньо-кваліфікаційний рівень «*молодший спеціаліст*»)

Київ – 2014 рік

Робоча програма дисципліни «Композиційна організація форми» для студентів за напрямом підготовки 0202 «Мистецтво», спеціальністю 5.02020701 «Дизайн». „27” серпня, 2014 року - 22 с.

Розробники: О.В. Казіміренко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні викладачів циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну
Протокол від. “28” серпня 2014 року № 1

Голова циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну
М. І. Ладоненко _____

(підпис)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора
з навчальної роботи _____ (С.І. Дем'яненко)
Заступник директора
з навчально-методичної роботи _____ (З.Л. Гейхман)

Схвалено методичною радою Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка за спеціальністю 5.02020701 «Дизайн».

Протокол від “5” вересня 2014 року № 1

“5” вересня 2014 року

Голова _____ М.В. Братко

(підпис)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	5
1. Опис навчальної дисципліни.....	6
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	7
3. Програма навчальної дисципліни.....	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	9
5. Навчально-методична карта дисципліни	10
6. Теми практичних занять.....	12
7. Самостійна робота.....	13
8. Індивідуальні завдання.....	13
9. Методи навчання.....	14
10.Методичне забезпечення курсу.....	14
11.Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	15
12.Методи контролю.....	17
13.Розподіл балів, які отримують студенти.....	18
14.Рекомендована література	
Базова.....	20
Допоміжна.....	20
15.Інформаційні ресурси.....	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Композиційна організація форми» є нормативним документом Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено цикловою комісією викладачів образотворчого мистецтва та дизайну на основі освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів, відповідно до навчального плану для спеціальності 5.02020701 «Дизайн» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної «молодший спеціаліст», алгоритму вивчення навчального курсу «Композиційна організація форми».

За об'ємом курс «Композиційна організація форми» складає 60 аудиторних годин, з яких: 14 годин - лекційні; 28 годин – практичних; індивідуальні заняття - 12 годин; модульний контроль 6 годин, самостійна робота студентів - 48 годин.

Курс передбачає отримання теоретичних знань та формування навичок роботи з формою об'єкту, який проектується, отримання практичного досвіду роботи в матеріалах.

Індивідуальні заняття зі студентами передбачають роботу педагога над тими розділами і темами, що потребують додаткової уваги студентів для більш повного і детального вивчення курсу. Передбачається самостійна робота студентів на вивчення тем та їх засвоєння під час практичної роботи.

Наприкінці вивчення курсу студенти здають екзамен.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна	
Модуль – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 5.02020701 «Дизайн»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 2		Семестр	
Загальна кількість годин - 108		4	5
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,7 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	Лекції	
		8	6
		Практичні	
		14	14
		Самостійна робота	
		24	24
		Індивідуальні заняття:	
		6	6
Модульний контроль:			
2	4		
Вид контролю:			
залік	екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Композиційна організація форми» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньо-конструкторської майстерності і самостійного творчого вирішення завдань, формування практичних навичок створення об'ємних форм та об'ємно-просторових композицій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Композиційна організація форми» є:

- надання теоретичних основ з дисципліни «Композиційна організація форми»;
- засвоєння основних прийомів створення форми предмету;
- засвоєння основних технік роботи з графічними та макетними матеріалами, обладнанням;
- засвоєння основних композиційних прийомів роботи з формою нових виробів;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- поняття та терміни, які вивчаються;
- методику виконання макетів;
- закони, категорії та засоби виразності композиції;
- методику виконання об'ємних форм;

вміти :

- розпізнавати в природній або штучній формі основні геометричні складові;
- спрощувати існуючу форму, створюючи абстрактні композиції;
- створювати проект об'ємних та об'ємно-просторових композицій, з подальшим виконанням в матеріалі;
- застосовувати знання з композиції при виконанні арт-композицій;
- використовувати знання отримані на інших дисциплінах для виконання поставленої мети;
- використовувати отримані знання для виконання дизайнерських проектів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи формоутворення

Тема 1. Основи формоутворення.

Тема 2. Види, закони, категорії композиційної організації форми.

Тема 3. Засоби виразності композиційної організації форми.

Тема 4. Формоутворення та проекції просторових об'єктів на площині.

Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторова композиція

Тема 1. Види об'ємно-просторової композиції.

Тема 2. Ілюзії зору.

Тема 3. Об'ємна форма. Методика виконання розгорток.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/ п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Основи формоутворення (4 семестр)									
	Основи формоутворення			2				6	
	Види, закони, категорії композиційної організації форми			2	4			6	
	Засоби виразності композиційної організації форми			2	4		4	6	
	Формоутворення та проекції просторових об'єктів на площині			2	6		2	6	
	Разом за змістовим модулем 1	54	30	8	14		6	24	2
Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторова композиція (5 семестр)									
	Види об'ємно-просторової композиції			2	4		2	8	
	Об'ємна форма. Методика виконання розгорток			2	6		2	8	
	Глюзії зору			2	4		2	8	
	Разом за змістовним модулем 2	54	30	6	14		6	24	4
	Разом за навчальним планом	108	60	14	28		12	48	6

5. Навчально-методична карта дисципліни «Композиційна організація форма»

Разом: 108 год., лекції – 14 год., практичні заняття – 28 год., індивідуальна робота – 12 год., модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 48 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Модуль	Модуль I (4 семестр)											
Назва змістового модуля	Образ і образне мислення											
Кількість балів за модуль (без ІНДЗ)	106											
Лекції	1			2			3			4		
Дати												
Теми лекцій	Основи формоутворення			Види, закони, категорії композиційної організації форми			Засоби виразності композиційної організації форми			Формоутворення та проекції просторових об'єктів на площині		
Теми практичних занять	Формоутворюючий аналіз природніх, штучних об'єктів (10 балів)		Виконання композиції на площині з геометричних фігур (10 балів)		Виконання композиції на площині з об'ємних тіл (10 балів)		Виконання ритмічних композицій з однакових заданих елементів (10 балів)		Пластика поверхні за рахунок надрізів та згинів цілого аркушу паперу (10 балів)			
Самостійна робота	Формоутворюючий аналіз природніх, штучних об'єктів (5 балів)			Виконання колажу на тему «Фактура матеріалів» (5 балів)			Виконання колажу на тему «Текстура матеріалів» (5 балів)			Пластика поверхні за рахунок надрізів та згинів цілого аркушу паперу (5 балів)		
ІНДЗ	Стилізація природнього об'єкту, перетворення на об'ємну абстрактну форму (30 балів)											
Підсумковий контроль	25 балів											

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Модуль	Модуль II (5 семестр)											
Назва змістового модуля												
Кількість балів за модуль (без ІНДЗ)	100											
Лекції	1				2				3			
Дати												
Теми лекцій	Види об'ємно-просторової композиції				Об'ємна форма. Методика виконання розгорток				Ілюзії зору			
Теми практичних занять	Цілісність та руйнація форми за рахунок кольору (куб) (10 балів)		Відображення одного композиційного мотиву різними засобами. (10 балів)		Створення простого замкнутого середовища з обмеженою кількістю отворів для проникнення світла. (10 балів)			Об'ємна композиція. (10 балів)		Об'ємно-просторова композиція. (10 балів)		
Самостійна робота	Цілісність та руйнація форми за рахунок кольору (піраміда) (5 балів)			Рішення фронтальної композиції з елементів у вигляді полос свobodної конфігурації (5 балів)					Рішення об'ємної композиції, створеної з подібних елементів (5 балів)			
ІНДЗ	Стилізація природнього об'єкту, перетворення на об'ємну побутовий предмет (30 балів)											
Підсумковий контроль	25 балів											

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Формоутворюючий аналіз природніх, штучних об'єктів	2
2	Виконання композиції на площині з геометричних фігур	2
3	Виконання композиції на площині з об'ємних тіл	2
4	Виконання ритмічних композиція з однакових заданих елементів	2
5	Пластика поверхні за рахунок надрізів та згинів цілого аркушу паперу	6
6	Цілісність та руйнація форми за рахунок кольору (куб)	2
7	Відображення одного композиційного мотиву різними засобами. Площина, рельєф, об'ємно-просторова композиція	4
8	Створення простого замкнутого середовища з обмеженою кількістю отворів для проникнення світла. Розмістити пластичні об'єкти для виявлення характеру внутрішнього простору	4
9	Об'ємна композиція. Рішення передбачає використання непрозорих паралелепіпедів у паралельному розташуванні граней. Можливе окреме розташування об'ємних форм, взаємне проникнення та накладанні. Пропорційні відношення мають слугувати основою композиційної єдності.	2
10	Об'ємно-просторова композиція. Набір елементів строго обмежено кількістю (не більше 9) та геометричною формою (паралелепіпеди прозорі і не прозорі). Усі вони мають взаєморозташовуватись під прямим кутом. Необхідно орієнтувати сприйняття глядача на головну форму у задній частині простору, яке зорганізується	2
	Разом	28

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Формоутворюючий аналіз природній, штучних об'єктів	6
2	Виконання колажу на тему «Фактура матеріалів»	6
3	Виконання колажу на тему «Текстура матеріалів»	6
4	Пластика поверхні за рахунок надрізів та згинів цілого аркушу паперу	6
5	Цілісність та руйнація форми за рахунок кольору (піраміда)	8
6	Рішення фронтальної композиції з елементів у вигляді полос свободної конфігурації	8
7	Рішення об'ємної композиції, створеної з подібних елементів (циліндри, паралелепіпеди, спіралі тощо)	8
	Разом	48

8. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості створення об'ємної композиції на площині	2
2.	Виконання розрізів, прорізів, надрізів	2
3.	Особливості склеювання паперу встик	2
4.	Вплив кольору на цілісність форми	2
5.	Вплив світла на сприйняття форми	2
6.	Вплив матеріалу на сприйняття форми	2
	Разом	12

9. Методи навчання

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні:* лекція (традиційна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: виконання індивідуальних навчальних проектів (творчі роботи).

ІІ. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методичне забезпечення курсу

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ наочні матеріали (ілюстрації, репродукції робіт світових та вітчизняних майстрів);
- ✓ електронні презентації.

11. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДЗ прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Композиційна організація форми» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної та практичної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічне дослідження у вигляді проектної роботи. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2

Завдання:

Змістовний модуль 1. Виконати дослідження на тему: стилізація природнього об'єкту, перетворення його на об'ємну абстрактну композицію.

Тематика ІНДЗ формується для групи, оцінюється творчий підхід студента до виконання завдання. Студентам запропоновано природній об'єкт (тварина, комаха, рослина). Самостійно студент досліджує особливості природньої форми, на основі отриманих результатів створює власну абстрактну композицію.

Змістовний модуль 2. Виконати дослідження на тему: стилізація природнього об'єкту перетворення його в побутовий предмет.

Тематика ІНДЗ формується для групи, оцінюється творчий підхід

студента до виконання завдання. Студентам запропоновано природній об'єкт (тварини, комаха, рослина). Студент виконує дослідження форми, на основі отриманих результатів створює форму побутового предмету (посуд, меблі).

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Композиційне рішення	10 балів
2.	Конструктивне рішення	10 балів
3.	Виконання роботи з використанням різних технік та матеріалів	10 балів
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ

(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	28-30	Відмінно
Достатній	16-27	Добре
Середній	7-15	Задовільно
Низький	0-6	Незадовільно

12. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Композиційна організація форми» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й термін контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4 – бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблицях.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів
Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	1
2.	Відвідування практичних (семінарських занять)	1
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5
4.	Робота на практичному занятті.	10
5.	ІНДЗ	30
6.	Підсумковий модульний контроль	25

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів 4 семестр	Кількість рейтингових балів 5 семестр
1.	Відвідування лекцій.	4	3
2.	Відвідування практичних занять.	7	7
3.	Практична робота.	50	50
4.	Самостійна робота (домашнє завдання).	20	15
5.	ІНДЗ	30	30
6.	Підсумковий модульний контроль	25	25
Підсумковий рейтинговий бал		136	130
Коефіцієнт		1,36	2,16
Бали за екзамен			40

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Базилевский А.А., Барышева В.Е. Дизайн. Технология. Форма.: Учеб. пособие по спец. «Дизайн архитектурной среды». – М.: Архитектура-С, 2010, 248с., ил. ISBN 978-5-9647-0203-0;
2. Сотников Б.Е. Объемно-пространственная композиция: учебное пособие для студентов специальности ДАС 1-2 курсов по дисциплине «Объемно-пространственная композиция»/сост. Б.Е. Сотников – Ульяновск, УЛГТУ, 2009г – 68с, ISBN 978-5-9795-0489-6;
3. Стасюк Н.Г., Кисилева Т.Ю., Орлова И.Г. Основы архитектурной композиции. Учебное пособие/ Стасюк Н.Г., Кисилева Т.Ю., Орлова И.Г. – М.: Архитектура-С, 2004, 96с. ISBN 5-9647-0006-3;
4. Устин В.Б. Учебник дизайна. Композиция, методика, практика/В.Б. Устин. – М.: АСТ: Астрель, 2009. – 254, [2]с.: ил. ISBN 978-5-17-060088-5;
5. Фольт О.В., Смолинський Р.І. «Основы художнього конструювання» - К.:Вища школа, 1973 – 143 с.;
6. Чернышов О.В. Формальная композиция. Творческий практикум – Мн. Харвест, 1999г – 312с. ISBN 985-433-206-3.

Допоміжна:

1. Андрияхина Н.В. Вы это видели?! Обманы зрения и оптические иллюзии. – М.: Эксмо, 2012. – 200с.: ил. ISBN 978-5-699-55588-8;
2. Антонович Є.А., Василишин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: Навч.посібник/ За ред.проф. Є.А. Антоновича – Львів: Світ, 2006 – 512с., іл. ISBN 966-603-479-4;
3. Рунге В.Ф., Сеньковский В.В. Основы теории и методологии дизайна. Учебное пособие (конспект лекций) – М.: М3-Пресс, 2001. – 252с. ISBN 5-94073-011-6.

15. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>

Робоча програма навчального курсу

"КОМПОЗИЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ ФОРМИ"

Укладач: *Казіміренко Олена Валеріївна*, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

"Композиційна організація форми". Програма навчальної дисципліни / Укладач О.В. Казіміренко – К.: Університетський коледж Київського університету імені Бориса Грінченка, 2013. – 21 с.